

Analysera olika texter under samma tema

Lässtrategier för att förstå, tolka och analysera texter från olika medier. Att urskilja texters budskap, tema och motiv samt deras syften, avsändare och sammanhang - Svenska/Svenska som andraspråk, Årskurs 7-9

Syfte

Eleverna får möta olika sorts texter och författarskap under gemensamt tema eller motiv. Eleverna jämför texter och analyserar, exempelvis vad har de gemensamt och vad skiljer dem åt?

Läraren reflekterar

De olika rollerna som följer i upplägget går förstås att förändra utifrån rådande förutsättningar. Likaså upplägget med att varje grupp har ett specifikt tema. Det går ju att "rulla runt" så att alla grupper får möta alla texter (då får arbetet pågå under längre tid). Det går även låta alla grupper jobba med samma texter samtidigt. Fördelen då alla håller på med samma texter är att läraren då kan lyfta resonemang i helklass, nackdelen är att det krävs fler kopior!

Metod och lektionsupplägg

Tid till förfogande: En eller två lektioner. Eleverna delas in i grupper och varje grupp får tre olika textutdrag från böcker, eller någon dikt. Alla tre texter har ett gemensamt tema. I varje grupp lottas det ut tre eller fyra roller, fyra om det är många i gruppen.

Rollerna är:

- Sekreterare, skriver ner det gruppen kommer fram till. Jag poängterar att de måste vara rädd om sin sekreterare och stötta denne.
- Ordförande, fördelar ordet och ser till att gruppen håller sig till ämnet.
- Tidhållare, håller koll på tiden och förbereder gruppen när det är fem minuter kvar.

Uppgiften: Eleverna läser de tre texterna, söker rätt på boken de kommer från (böckerna ligger på katedern). Googlar fram några fakta om författaren och sedan bestämmer eleverna genrer och tänkt läsare. Eleverna skriver ner vad de tycker om texterna och motiverar sitt svar.

Förslag på texter

Texterna jag valt kommer från dessa böcker och en dikt, jag har också skrivit ner vad jag anser vara gemensamt:

- När Hitler stal den skära kaninen Judith Kerr, Anne Franks dagbok och I krigets skugga Torsten Bengtsson (andra världskriget).
- Aniara Harry Martinsson, Robinson Crusé Jonatan Defau och God natt mister Tom Michelle Magorian (ensamhet/övergiven).
- Den utvalde Lois Lowry, Mio, min Mio Astrid Lindgren och Extremt högt och otroligt nära Jonathan Safran Foer (hjältar).
- Nils Ferlins dikt Barfotabarn, Ett hål om dagen Louis Sachar och Hungerspelen Suzanne Collins (utsatta barn).
- Bröderna Lejonhjärta Astrid Lindgren, Nils Holgerssons resa Selma Lagerlöf och Ringens brödraskap J.R.R Tolkien (sagolika berättelser).
- Flugornas herre William Golding, Ondskan Jan Guillou och En komikers uppväxt Jonas Gardell (gruppträck och mobbning).

Information till eleverna

Uppgiften: Varje grupp får tre texter. Er uppgift blir att hitta boken och författaren till de olika texterna. En av texterna är en dikt. De andra texterna är utdrag ur de här böckerna. Er första uppgift blir att tillsammans hitta vilken bok/författare som skrivit vad och fundera på vilken genre det är. Ni ska också fundera över för vem skriver författaren, vilken är den tänkte läsaren tror ni? Sedan ska ni komma överens om vad de tre texterna har gemensamt med stöd och hänvisning till delar av texterna. Fundera också på vad som skiljer dem åt (innehåll och form).

Varje gruppmedlem har en uppgift. Bestäm rollerna:

- **Sekreteraren** skriver ner det gruppen kommer fram till, tänk på att sekreteraren behöver ert stöd. Prata inte för fort och se till att sekreteraren hinner skriv ner det gruppen kommer fram till.
- **Ordförande** fördelar ordet och ser till att alla kommer till tals.
- **Tidshållaren** ser till att hålla tiden och tala om när tiden börjar ta slut.

Uppgifter till textarbete – i korthet

1. Läs utdragen, hitta författaren, en del av böckerna finns på katedern, men du kan också Googla.
2. Bestäm vilka genrer utdragen är ifrån och hur du vet det (hitta bevis i texten).
3. För vem skriver författaren. Vem läser dessa texter?
4. Texterna har något gemensamt, hitta det (och hänvisa till delar av texten).
5. Enskilt, vad tycker du om de här texterna? Varför?

Lgr 11 Förmåga

Formulera sig och kommunicera i tal och skrift, läsa och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.

Centralt innehåll

Lässtrategier för att förstå och tolka texter från olika medier samt för att urskilja texters budskap, både de uttalade och sådant som inte står mellan raderna.

Kunskapskrav

Genom att göra **välutvecklade** sammanfattningar av olika texters innehåll med **god** koppling till tidsaspekter, orsakssamband och andra texter visar eleven **mycket god** läsförståelse. Dessutom kan eleven, utifrån egna erfarenheter, olika livsfrågor och omvärldsfrågor, tolka och föra **välutvecklade och väl** underbyggda resonemang om budskap som är **tydligt framträdande och budskap som kan läsas mellan raderna eller är dolda** i olika verk.

Eleven kan samtala om och diskutera varierande ämnen genom att ställa frågor och framföra åsikter med **välutvecklade och väl** underbyggda argument på ett sätt som **för samtalen och diskussionerna framåt och fördjupar eller breddar dem**.